

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Aktualizacja 2023

Osiedla Fabianowo-Kotowo

Poznań 2023

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

AUTOR:

Grażyna Marciniak

REALIZATOR:

Stowarzyszenie
FABKOWO

ul. Uradzka 10

60-012 Poznań

CIL Fabianowo
Kotowo

784 699 020

cil.fabianowo.kotowo
@gmail.com

2023

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
2. Cele aktualizacji diagnozy	5
3. Metodologia, czyli jak to zrobiliśmy?	6
2.1 Analiza danych zastanych	7
2.3 Dialog	8
2.4 Ankieta	8
3. Charakterystyka nowego osiedla na Kotowie	9
3.1. Mieszkańcy	12
3.2. Lokalne uwarunkowania i potencjały	13
4. Problemy i potrzeby społeczności lokalnej, czyli co nas gryzie?	20
5. Wnioski i rekomendacje, czyli wskazówki do działania!	24

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

1. WPROWADZENIE

Fundamentem działania Centrum Inicjatyw Lokalnych Fabianowo-Kotowo (CIL) jest partycypacja mieszkańców Osiedla, czyli ich aktywny udział w podejmowanych tutaj działaniach. Podstawą jakichkolwiek działań CIL jest diagnoza społeczności lokalnej, której pierwotna wersja dla społeczności Fabianowa-Kotowa została opracowana w 2021 r., a w roku następnym została dokonana jej znaczna aktualizacja i rozbudowa.

Aktualizacja „Diagnoza społeczności lokalnej Osiedla Fabianowo-Kotowo” w 2022 r. kompleksowo objęła analizą całą lokalną społeczność, jednocześnie wskazując nowe obszary, które będą wymagać dodatkowych, bardziej ukierunkowanych na mniejsze społeczności badań. Jeden z takich obszarów wzbudzających zainteresowanie kształtuje się od kilku lat na terenie Kotowa. Pomiędzy ul. Uradzką i Sądzią intensywnie prowadzona jest zabudowa jednorodzinna, prowadząca do znacznego wzrostu ilości mieszkańców, głównie ludzi młodych i rodzin z młodszymi

dziećmi, co z kolei daje nowe możliwości prowadzenia diagnozy społecznej nad tą mikrospołecznością.

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

Powyższa grafika przedstawia obszar naszego zainteresowania z Kotowa. Zdjęcie (ortofotomapa) pochodzi z Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Poznania (GEOPOZ) i zostało zrobione w 2022 r. Widać na nim, w południowo-zachodniej części trwająca budowę kolejnych domów na nowym osiedlu.

W planie badań na 2023 r. postanowiliśmy skupić się właśnie na tworzącej się społeczności, o której mowa powyżej, w tym na mieszkańcach z tego obszaru jak i osobach, które przebywały tutaj, brały udział w wydarzeniach, ale ich domy znajdowały się w innych częściach osiedla czy nawet sąsiednich gminach. Niniejszy dokument został opracowany na podstawie przeprowadzonych badań.

2. CELE AKTUALIZACJI DIAGNOZY

Głównym celem prowadzonej diagnozy było określenie problemów, potrzeb oraz zasobów i potencjału społeczności lokalnej. Niniejszy raport zawiera analizę wyników przeprowadzonych badań, a także wnioski i rekomendacje na przyszłość, które mają służyć nam jako organizacji realizującej projekt Centrum Inicjatyw Lokalnych (CIL) w ustalaniu celów i kierunków działań na kolejne lata, jak i innym osobom chcącym działać na tym terenie ze społecznością lokalną, a także instytucjom jak np. Radzie Osiedla (może pomóc w planowaniu budżetu na kolejne inwestycje i działania), Miastu Poznań (np. w planowaniu rozwoju lokalnego) czy innym organizacjom pozarządowym tutaj działającym.

Jednocześnie opracowanie aktualizacji diagnozy ma posłużyć w kolejnych latach m. in. do przygotowania oferty wydarzeń odpowiadającej na realne problemy i potrzeby mieszkańców, a tym samym na ich aktywizację i integrację.

Ponadto głównym i długoterminowym celem naszego działania jako CIL jest integracja mieszkańców osiedla oraz ich aktywizacja do podejmowania wspólnych działań na rzecz naszego osiedla, a przede wszystkim na samodzielne wychodzenie z inicjatywą w celu integracji i szeroko pojętej samorealizacji.

Rok 2023 jest trzecim rokiem działalności CILu, prowadzonego przez stowarzyszenie FABKOWO. Po trzech latach funkcjonowania, obecność CIL na osiedlu została zauważalnie wzmocniona, udało się zrealizować znacznie większą ilość wydarzeń, pojawili się kolejni liderzy lokalni, a w ramach tegorocznych badań dotarliśmy

do kolejnej grupy mieszkańców - społeczności formującej się na nowo wybudowanym osiedlu domów na Kotowie.

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

Dodatkowo sprawdzaliśmy, czy wśród mieszkańców wzrosła i w jaki sposób rozchodzi się wiedza o istnieniu CILu w porównaniu do poprzedniego roku. Pomoże to nam planować w kolejnych latach uzupełniające działania nastawione na promocję CILu.

Wszelkie działania podejmowane w ramach realizacji projektu Centrum Inicjatyw Lokalnych Fabianowo-Kotowo przyczyniły się do pozyskania cennych informacji od mieszkańców, a także innych osób przebywających na tym terenie i w konsekwencji opracowania niniejszego raportu. Diagnoza została przeprowadzona w kontaktach bezpośrednich oraz z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej (m.in. komunikatory, poczta elektroniczna) i dostępnego materiału źródłowego.

3. METODOLOGIA, CZYLI JAK TO ZROBILIŚMY?

Aktualizację diagnozy zrealizowaliśmy w oparciu o bezpośrednie interakcje społeczne z badaną społecznością, a same badania diagnostyczne odbywały się „w działaniu” (charakter uczestniczący), co wiąże się z tym, że spotkania z mieszkańcami i mieszkankami w ramach wydarzeń były dla nas okazją do uzyskania informacji na temat zasobów i potrzeb społeczności.

Z narzędzi badawczych, które wykorzystaliśmy podczas pracy należy wymienić: ankiety, rozmowy i wywiady pogłębione połączone z obserwacją oraz relacją zdjęciową czy analiza danych zastanych. Staraliśmy się jak najwięcej rozmawiać z mieszkańcami. Zarówno w ramach rozmów formalnych prowadzonych w formie wywiadów, jaki i rozmów odbywających się w trakcie prowadzonych działań edukacyjno-aktywacyjno-integracyjnych czy wydarzeń w ramach inicjatyw oddolnych, zarówno tych prowadzonych w ramach CILu jak i pozostałych.

Każde realizowane lub wspierane przez nas działanie odbywające się na naszym terenie takie jak: piknik (np. z okazji Dnia Dziecka 27 maja 2023 r.), festyn (np. Festyn Osiedlowy 3 września 2023 r.), warsztaty, animacje czy nawet sprzątanie świata

(w kwietniu i we wrześniu 2023 r.) były dla nas okazją do porozmawiania z uczestnikami - członkami społeczności lokalnej. Staraliśmy się podchodzić i rozmawiać z przedstawicielami każdej grupy wiekowej i społecznej, istotne były dla nas nie tylko głosy mieszkańców, ale i osób które związane są z naszym osiedlem np. pracą, szkołą czy korzystaniem z szeroko rozumianej infrastruktury. Musimy przyznać, że rozmowy przebiegały w bardzo miły sposób, a rozmówcy w większości byli otwarci i chętni

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

do dyskusji na wszelkie tematy. Ponadto każde spotkanie, nawet w najmniejszym gronie mieszkańców umożliwiło obserwację życia na badanym terenie oraz próbę poznania potrzeb jego mieszkańców.

Jako główne narzędzie do pozyskania informacji o mieszkańcach i ich potrzebach oraz możliwościach, wykorzystaliśmy ankietę, która była wręczana mieszkańcom

i mieszkankom z jednoczesną prośbą o wypełnienie w trakcie różnorodnych działań. W taki sposób uzyskano informację zwrotną od 44 respondentów.

2.1 ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Wobec położenia głównego nacisku w procesie badawczym do określonej społeczności, która dopiero się formuje, analiza danych zastanych oparła się na informacjach udostępnionych w źródłach internetowych w postaci: miejskich portali informacyjnych (np. poznan.pl) i wpisów w mediach społecznościowych związanych z Osiedlem Fabianowo-Kotowo (np. fanpage Osiedla, grupy dedykowane mieszkańcom Osiedla). Prześledziliśmy dyskusje na nieformalnych grupach w mediach społecznościowych, różnorodne komentarze pod postami podmiotów związanych z Osiedlem. Ze względu na kształtujący się dopiero charakter społeczności na nowopowstałym osiedlu domów na Kotowie, jedynym źródłem literaturowym - pisanym, które wzięto pod uwagę były wydania ukazujące się dwa razy w roku gazetki osiedlowej „Klejdry z fyrtla”, prowadzonej przez redakcję wywodzącą się z Rady Osiedla Fabianowo-Kotowo.

RADA OSIEDLA FABIANOWO-KOTOWO

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY
Nakład 750 egz. | 1/2023
ISSN 2956-2872

Trzeci numer naszego czasopisma osiedlowego „Klejdry z fyrtla” właśnie trafił do Państwa rąk.

Początek roku upłynął pod znakiem planowania, roboczych spotkań oraz organizacji działań i wydarzeń na Osiedlu w kolejnych miesiącach. Spotykaliśmy się, aby omówić lokalne sprawy, m.in. z przedstawicielami Miejskiego Inżyniera Ruchu, Zarządu Dróg Miejskich, Zarządu Zieleni Miejskiej oraz z Bartoszem Zawieją (Przewodniczącym Platformy Obywatelskiej w Poznaniu).

Z kolei ostatnie tygodnie to już dużo wydarzeń i działań na otwartym terenie, z najważniejszych to Poznańskie Dni Rodziny oraz osiedlowy Dzień Dziecka, o których można przeczytać dalej w Klejdrach.

Zapraszamy do lektury.
Redakcja Klejdrów

POZnań*

RADA OSIEDLA FABIANOWO-KOTOWO

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY
Nakład 700 egz. | 2/2022
ISSN 2956-2872

Z przyjemnością przekazujemy Państwu drugi numer naszego czasopisma osiedlowego „Klejdry z fyrtla”. Grudniowy numer to przede wszystkim podsumowanie tegorocznych działań Rady i Zarządu Osiedla, planowanych na 2023 zadań, przegląd najważniejszych osiedlowych wydarzeń oraz garść informacji o zasadach spalania paliw w piecach.

Wartym podkreślenia jest, że w ostatnim półroczu naszymi lokalnymi sprawami udało się bezpośrednio zainteresować władze miasta – gościliśmy na naszym fyrtku lub mieliśmy przyjemność spotkać się z Prezydentem Miasta Poznania Panem Jackiem Jaśkowiakiem oraz jego zastępcami Panami Mariuszem Wiśniewskim i Bartoszem Gussem. Zapraszamy do lektury.
Redakcja Klejdrów

POZnań*

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

Strony tytułowe „Klejdrów z fyrtila” z grudnia 2022 r. i czerwca 2023 r.

2.3 WYWIAD

Jedną z podstawowych metod badawczych (jakościowa), jaką my również użyliśmy w diagnozie, jest wywiad, którego niewątpliwą zaletą jest to, że taka forma badania przypomina atmosferę swobodnej rozmowy ze znajomym. Rozmówcy nie czują się przepytывani, dzięki czemu otwierają się i opowiadają o swoich najważniejszych potrzebach i bolączkach. Takie podejście pozwala na dużą otwartość podczas rozmowy.

Pogłębione wywiady warto przeprowadzać przede wszystkim z osobami, które mają wgląd w jakąś społeczność oraz kontekst umożliwiający zaprezentowanie szerokiego oglądu na jej sytuację. Przeprowadziliśmy rozmowy z trzema tego typu przedstawicielami, w tym dwoma z Rady Osiedla Fabianowo-Kotowo: Maciej Marciniak (Przewodniczący Zarządu Osiedla Fabianowo-Kotowo) i Violetta Nowak (Zastępca Przewodniczącego Rady Osiedla Fabianowo-Kotowo) - obaj mieszkający na Kotowie w sąsiedztwie do nowopowstałego osiedla domów oraz z jednym z mieszkańców nowego osiedla, który aktywnie działa w imieniu formującej się tutaj społeczności. Ponadto rozmawialiśmy z 5 innymi mieszkańcami z tego obszaru (głównie przedstawiciele młodych rodzin).

Najlepszą okazją do rozmów były wydarzenia i inicjatywy oddolne organizowane przez grupy nieformalne na terenie Kotowa, w tym przede wszystkim na nowym osiedlu. Z jednej strony staraliśmy się wtedy dotrzeć do osób inicjujących i realizujących takie aktywności, a z drugiej próbowaliśmy porozmawiać z samymi uczestnikami - mieszkańcami. Co warto zauważyć i podkreślić, to, że inicjatorami działań były w większości przypadków osoby mieszkające tutaj od wielu lat, a nawet od urodzenia, co z kolei prowadzi do ciekawego spostrzeżenia, że to „starzy” mieszkańcy zadziałali na rzecz „nowych”. Powyższe wydarzenia zostały omówione w dalszej części diagnozy.

2.4 ANKIETA

Jako zasadnicze źródło do zbierania informacji od mieszkańców wykorzystaliśmy kwestionariusz (ankietę). Ankiety została przez nas opracowana i wydrukowana. Podczas różnorodnych aktywności, wydarzeń wręczaliśmy kwestionariusze ich uczestnikom z prośbą o wypełnienie. Przy czym staraliśmy się jeszcze zamienić choć kilka zdań

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

z każdym respondentem po wypełnieniu ankiety. Udało się nam porozmawiać w ten sposób z kilkunastoma osobami. Zebraliśmy 44 wypełnione ankiety, które nadawały się do analizy (ankiety niewypełnione lub wypełnione w części nienadającej się do dalszej analizy odrzuciśmy). W samym formularzu zawarte były poniższe pytania:

Jak długa mieszka Pani/Pan na Osiedlu Fabianowo-Kotowo?

Co skłoniło Panią/Pana do zamieszkania tutaj?

Z jakich usług, instytucji korzysta Pani/Pan w okolicy/na Osiedlu?

Czy istnieją jakieś przeszkody w korzystaniu z ww. lokalnych usług/instytucji? Jeśli tak, to jakie?

Jakich usług i instytucji brakuje Państwu na naszym osiedlu, a z których chętnie chcielibyście skorzystać?

Jakie lokalne problemy chciałaby/chciałby Pani/Pan wskazać?

Jakie braki w lokalnej infrastrukturze może Pani/Pan wskazać?

Co Pani/Pan najbardziej lubi na naszym osiedlu?

Co Panią/Pana najbardziej denerwuje na naszym osiedlu?

Czy zna Pani/Pan swoich sąsiadów?

Czy zależy Pani/Panu na poznaniu swoich sąsiadów?

W jakich okolicznościach poznała/poznał Pani/Pan swoich sąsiadów?

Czy zauważa Pani/Pan osoby działające na rzecz społeczności lokalnych (w skali mikro - np. wspólnota, ulica oraz te na większą skalę np. osiedle)?

Poza standardową metryczką dotyczącą wieku i płci, poprosiliśmy o określenie z jakiego obszaru pochodzi i jak długo tu mieszka osoba wypełniająca, co umożliwiło nam wyselekcjonować odpowiedzi tylko z obszaru, który nas interesował.

3. CHARAKTERYSTYKA NOWEGO OSIEDLA NA KOTOWIE

Jak już wspomniano w diagnozie z 2022 r. Fabianowo-Kotowo to "trochę miasto, a trochę wieś" czy też "wieś w mieście" - tak przez wielu jego mieszkańców jest postrzegany ten obszar, zarówno przez osoby mieszkające tutaj od zawsze albo wielu lat („tubylcy”) jak i te, które wprowadziły się tutaj w ostatnich latach. Wszyscy doceniają kameralność Osiedla Fabianowo-Kotowo i panujący na nim spokój.

Obszar Kotowa - omawiane nowe osiedle, które nas najbardziej interesuje znajduje się pomiędzy ul. Sąsiedzka, ul. Uradzką i ul. Kotowo na terenie jednostki administracyjnej miasta Poznania Osiedle Fabianowo-Kotowo na samym obrzeżu

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

południowej granicy z miastem Luboń. Jeszcze kilka czy kilkanaście lat temu na tym obszarze dominowały głównie pola uprawne oraz zlokalizowane we wschodniej części zakłady usługowo-produkcyjne (na części których powstały nowe domy). Aktualnie znajduje się tu osiedle domów jednorodzinnych, które wyraźnym dowodem zachodzących procesów urbanizacji w naszym mieście, w tym niestety częstego i negatywnego zjawiska jakim jest intensywna zabudowa bez szerszego spojrzenia na dostępną oraz niezbędną infrastrukturę do obsługi nowych mieszkańców czy też dostosowania komunikacji i transportu miejskiego co rosnącego lokalnego popytu.

Omawiany obszar można spróbować dalej podzielić na jeszcze mniejsze części, zgodnie z powyższą grafiką:

- a) Uradzka 18 „starzy” (kolor różowy na grafice) - 13 domów wolnostojących o adresie Uradzka 18 lub 20 z jedną dodatkową literą (identyfikującą daną nieruchomość), wybudowanych głównie w perspektywie ostatnich 10-15 lat. Działki wykupione głównie przez pojedynczych inwestorów, którzy wznosili swoje przyszłe domy, wg własnych projektów. Mieszkańcy najbardziej zżyci z pozostałą częścią społeczności Fabianowa-Kotowa.

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

- b) Uradzka 18 „nowi” (kolor zielony na grafice) - 18 domów wybudowanych 4-5 lat temu o adresie Uradzka 18 B lub C z dodatkową literą i cyfrą (identyfikującymi daną nieruchomość). Domy jednorodzinne w budowie bliźniaczej, inwestycja zrealizowana przez dewelopera. Mieszkańcy integrujący się z sąsiadami od kilku lat.
- c) Kotowo 42 (kolor czerwony na grafice) i pozostali - 86 domów wybudowanych etapami w przeciągu ostatnich 5 lat o adresie Kotowo 42 H (w północnej części) lub J (południowa część) z dodatkową literą i cyfrą (identyfikującymi daną nieruchomość). Zabudowa bliźniacza, inwestycja zrealizowana przez dewelopera. Znaczna część to ludzie nowi, nieznający jeszcze sąsiadów ze starszych części.

W sumie 117 domów (mieszkań).

W północno-wschodnim narożniku analizowanego terenu znajduje się jeszcze pozostałość po zakładach przemysłowych obecnych tu przed laty - aktualnie hurtownia. Zgodnie z informacjami od mieszkańców prowadzona tutaj działalność jest wygaszana, a właściciel nieruchomości wystawił ją na sprzedaż. Sąsiednie obszary z zabudową mieszkalną to głównie domy jednorodzinne wybudowane w latach 20 (ul. Kotowo i Uradzka) i 90 ul. Sąsiedzka i Uradzka) XX wieku.

Jeden z podstawowych tutejszych problemów, to stan, czy nawet bardziej brak podstawowej infrastruktury. Gołym okiem widać, katastrofalny stan dróg dojazdowych i lokalnych ulic (Sąsiedzka, Uradzka) o nawierzchni gruntowej oraz braki w oświetleniu ulicznym - po zmroku okolica w większości tonie w ciemnościach. Dodatkowo obsługa sanitarna całego obszaru Kotowa odbywa się za pomocą wozów asenizacyjnych. Z drugiej strony za to niemal każda nieruchomość ma dostęp do światłowodów.

Zgodnie z informacjami od lokalnego samorządu oraz na podstawie map dostępnych w miejskich portalach, na badanym obszarze prowadzenie jakichkolwiek inwestycji z zaangażowaniem środków pochodzących z budżetu miasta (w tym środków Rady Osiedla), jest znacznie utrudnione czy wręcz niemożliwe, ze względu na własnościowe uwarunkowania tutejszych gruntów. Niemal wszystkie tutejsze działki, łącznie z drogami dojazdowymi to własność prywatna poszczególnych osób fizycznych, osób prawnych (m.in. deweloper - nadal mimo, że zakończył inwestycje) czy też Skarbu Państwa, ale ograniczonych różnymi prawami i współudziałami innych podmiotów. Jedyne grunty w pobliżu, na których miasto (oraz Rada Osiedla) mogłaby prowadzić inwestycje to krótki odcinek drogi wlotowej z ul. Uradzkiej oraz ul. Kotowo.

3.1. MIESZKAŃCY

Zgodnie z dostępnymi danymi statystycznymi (System Informacji Przestrzennej Miasta Poznań prowadzony przez Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ)

na Osiedlu Fabianowo-Kotowo mieszka 1792 mieszkańców (stan na 1 grudnia 2022 r.), z gęstością zaludnienia 258,7 osoby na kilometr kwadratowy. Z czego zgodnie z mapami SIP obszar Kotowa widoczny na wcześniejszych grafikach (nowe osiedle, część ul. Uradzkiej, Sąsiedzkiej i Kotowo) zamieszkuje około 500 osób. Z kolei zgodnie z naszymi obserwacjami oraz na podstawie informacji od Rady Osiedla, szacujemy, że nowe osiedle domów na Kotowie może zamieszkiwać ok. 300-350 osób.

Natomiast z naszych rozmów z mieszkańcami oraz przedstawicielami lokalnego samorządu wynika, że liczba ta jest znacznie zaniżona. Wynika to, w głównej mierze z dynamicznego osadnictwa i braku uregulowania spraw meldunkowych, wobec czego znaczna część „nowych” mieszkańców nie jest jeszcze ujęta w oficjalnych statystykach. Należy również wskazać, że nie wszystkie domy z części Kotowo 42 są aktualnie zasiedlone - część z budynków najpóźniej oddanych przez dewelopera (południowo-zachodnia część). Według radnych osiedlowych w grę może wchodzić nawet od 100 do 200 takich osób.

Z punktu widzenia struktury wiekowej, zgodnie z naszymi obserwacjami oraz danymi wynikającymi z ankiet najliczniejszą grupę stanowią ludzie w wieku produkcyjnym, z niewielkim odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym. W związku z charakterem powstającej zabudowy (domy jednorodzinne) dominują tu przede wszystkim młode rodziny z przynajmniej jednym dzieckiem.

Na 44 ankietowanych 31 wskazało, że mieszka na Kotowie, z czego 22 z 31 (ponad 75%) jest w wieku 30-45 lat, a 24 z 31 (77%) mieszka tutaj nie dłużej niż 5 lat. Patrząc na długość i miejsce zamieszkania, można przyjąć założenie, że odpowiedzi tych 24 osób, to osoby w całości lub niemal w całości pochodzące z obszaru nowego osiedla, będącego przedmiotem naszych badań.

Z racji tego, że jest to osiedle powstałe w przeciągu ostatnich 5 lat, jego mieszkańcy to osoby napływowe, pochodzące spoza Osiedla Fabianowo-Kotowo. W ankiecie pytaliśmy m.in. o to co skłoniło respondentów do zamieszkania tutaj - 11 z 31 wskazało, że jednym z głównych czynników była lokalizacja, a 7 osób wskazało, że spokojna okolica. Co 4 z udzielających odpowiedzi z grupy z nowego osiedla, przy wyborze właśnie tego miejsca zamieszkania, kierował się dostępnością do terenów

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

zielonych (przede wszystkich Szacht) i atrakcyjnością okolicy (ogólne walory przyrodnicze), choć pojawiały się również inne ciekawe powody:

- „chciałam mieć większy dom (bardziej rodzice)”,
- „rodzinna okolica, atrakcyjna nieruchomość”,
- „prężnie działająca rada osiedla”,
- „tu się urodziłam, wybyłam i powróciłam”.

W kwestii przyszłości, należy również nadmienić, że zgodnie z Prognozą demograficzną dla poznańskich jednostek pomocniczych - osiedli do 2050 r. sporządzonej przez Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Poznania (2015) w 2030 r. na Osiedlu Fabianowo-Kotowo mieszkać będzie 4173 osoby, co stanowi ponad 236% wzrost. Analizowany obszar Kotowa oraz jego dynamiczna rozbudowa potwierdza, skokowy wzrost liczby mieszkańców, co jest odwrotnością ogólnego trendu w ujęciu dla całego Poznania.

3.2. LOKALNE UWARUNKOWANIA I POTENCJAŁY

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

Na badanych obszarze nie stwierdziliśmy żadnej instytucjonalnej działalności poza Radą Osiedla i działaniami naszego stowarzyszenia. W sąsiedztwie na Kotowie działa od prawie 2 lat stowarzyszenie Aktywne Kortowo, jednak koncentruje ono swoje działania na terenie partnerskiego ośrodka tenisowego Kortowo (przy ul. Kotowo).

Z naszych rozmów i obserwacji wynika, że stopień samoorganizacji czy nawet samych chęci mieszkańców w grupy działające razem w interesie swojej społeczności jest niewielki. Wynika to zapewne głównie ze struktury demograficznej mieszkańców pod kątem wieku (30-45 lat) oraz dominującego modelu rodziny, a więc poświęcaniu większości czasu i uwagi na pracę zawodową oraz wychowywanie dzieci.

Pewnym promykiem nadziei na potencjalny rozwój postaw wykazujących troskę o społeczność i najbliższą okolicę wzbudza aktywność grup nieformalnych, które mogą posłużyć jako dobry wzór do działania dla pozostałych mieszkańców. Na przestrzeni 3 ostatnich lat działały tutaj 3 grupy: mieszkańcy z Uradzkiej 18 („nowi”), grupa mieszkańców Kotowa organizująca zajęcia z nordic walking oraz Eka z fyrtla.

Grupa mieszkańców z Uradzkiej 18 zrealizowała (w ramach CIL) w 2021 r. inicjatywę mającą na celu zintegrowanie mieszkańców ze „swojej” części nowego osiedla. W ramach działania zorganizowano piknik z grillem, podczas którego wszyscy uczestnicy mogli się lepiej poznać, porozmawiać, a dzieci wspólnie bawić. Wszystko po to, aby zmniejszyć dystans jaki dzieli sąsiadów oraz aktywizować ludzi do wyjścia z domu i zapoznania się.

Natomiast część mieszkańców ze „starej” części Uradzkiej 18 była w 2023 r. inicjatorami (wraz z grupą mieszkańców z pozostałych części Kotowa) kolejnej inicjatywy (również w ramach CIL) - zajęć nordic walking. Ciekawe jest tło powstania grupy. Na terenie Fabianowa-Kotowo od kilku lat realizowany jest projekt Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego pod nazwą „Nasz Sportowy Fyrstel” (NSF), w ramach którego w poprzednich latach odbywały się darmowe zajęcia z nordic walking na pobliskich Szachtach. Niestety w 2023 r. wobec problemów organizacyjnych o różnym charakterze, fundacja realizująca projekt nie była w stanie rozpocząć kolejnej tury zajęć. Mieszkańcy, niemogący się doczekać na start, po niemal pół roku niespełnionych obietnic, postanowili wziąć sprawy swoje ręce i zgłosili się do CIL Fabianowo-Kotowo o wsparcie inicjatywy organizacji takich zajęć. Wspólne treningi ruszyły we wrześniu i mają potrwać do połowy grudnia 2023 r.

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

Sami mieszkańcy z nowego osiedla również wykazywali w bieżącym roku chęć organizacji inicjatyw oddolnych w ramach projektu CIL. Jedna z mieszkańka zgłosiła się do naszego stowarzyszenia z pomysłem na organizację zajęć dla dzieci w wieku 1-3 lat. Jednakże, niestety nie udało jej się zainteresować odpowiedniej ilości sąsiadów do włączenia się w jego realizację, wobec czego niestety odstąpiła od pomysłu.

Interesującym przypadkiem jest grupa nieformalna „Eka z fyrtila”, w skład której wchodzi w części rdzenni oraz w części żyjący tutaj ponad 10 lat mieszkańcy Osiedla Fabianowo-Kotowo z ul. Uradzkiej (w bezpośrednim sąsiedztwie nowego osiedla). Część zespołu Eki to również radni osiedlowi. Ich grupa od kilku lat realizuje różnorodne projekty dla sąsiadów, na realizację których sami pozyskują zewnętrzne

fundusze. W 2023 r. grupa zrealizowała projekt „Aktywnie na fyrtilu” w partnerstwie ze stowarzyszeniem Fabkowo w ramach CIL Fabianowo-Kotowo skierowany właśnie do nowej społeczności, będącej przedmiotem niniejszej diagnozy. Projekt polegał na organizacji razem z lokalną społecznością wydarzeń kulturalno-integracyjnych. Do współorganizacji 2 wydarzeń włączyli się przede wszystkim mieszkańcy Kotowa 42 i „nowej” Uradzkiej 18.

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

8 lipca 2023 r. literackie spotkanie z pisarką bajek Joanną Krzyżanek.

8 lipca 2023 r. na terenie Kotowa 42 odbyło się dla młodszych mieszkańców kreatywne literackie spotkanie z pisarką bajek Joanną Krzyżanek, a przy okazji

którego zaproszeni zostali również ich rodzice na spotkanie oraz rozmowę o społeczności

i miejscowych sprawach. Grupie Eka z fyrtila udało się zaangażować mieszkańców do organizacji wydarzenia - udostępnili i przygotowali oni teren (trawnik) oraz dodatkowo zorganizowali kredki, pisaki do kolorowania drewnianych domków, a na końcu pomogli wszystko złożyć i posprzątać. W ramach współpracy z nami (pod szyldem CIL Fabianowo-Kotowo) uczestnicy mieli zapewniony namiot chroniący przed słońcem, koce, stoły i ławeczki. W wydarzeniu wzięło udział ok. 30 osób.

17 sierpnia 2023 r. spektakl „Podróżę dookoła świata” oraz animacje Teatru Łata

Natomiast kolejne wydarzenie miało miejsce 17 sierpnia 2023 r. już w części „starej” Uradzkiej 18 na wspólnym podjeździe do domów mieszkańców. Uczestnicy wzięli udział w spektaklu „Podróżę dookoła świata” Teatru Łata, a następnie

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

w animacjach. Ponownie grupie udało się zaangażować mieszkańców do organizacji wydarzenia - udostępniili i przygotowali wspomniany podjazd, zorganizowali krzesła, ławki, poduchy, dywany, wodę do picia, a na końcu pomogli wszystko złożyć i posprzątać. Dzięki współpracy z naszym stowarzyszeniem w ramach projektu CIL podczas wydarzenia uczestnicy mieli do dyspozycji stoły, a Rada Osiedla udostępniła namiot chroniący przed słońcem. W wydarzeniu wzięło udział ponad 50 osób.

Oba omówione powyżej wydarzenia były dla nas idealną okazją do prowadzenia badań na potrzeby aktualizacji diagnozy oraz rozmów z mieszkańcami. Większość ankiet udało się uzyskać właśnie wtedy.

Inną formą aktywności ludzi pochodzących z nowego osiedla w życiu całej społeczności Osiedla Fabianowo-Kotowo, zaobserwowaliśmy przy okazji ich udziału w męskiej reprezentacji Osiedla pod nazwą FK Szachciarze podczas debiutu w XVI Turnieju im. Macieja Zawiei na boisku SP10 (na sąsiednim Górczynie). Turniej odbył się 3 czerwca 2023 r., na którym Szachciarze zajęli 3 miejsce. Rozgrywki zostały poprzedzone rekrutacją do zespołu oraz kilkoma wspólnymi treningami.

W ujęciu infrastrukturalnym, na badanym terenie występują tylko i wyłącznie domy jednorodzinne (poza wspomnianym terenem z osamotnioną hurtownią). Część dróg wspólnych o charakterze dojazdowym została utwardzona przez deweloperów w ramach realizowanych przez nich inwestycji, poza fragmentem zlokalizowanym na „starej” Uradzkiej 18. Natomiast odcinki łączące poszczególne części osiedla z układem lokalnych ulic to drogi częściowo utwardzone, jak łącznik Kotowo 42 z ulicą Kotowo (płyty betonowe) lub nieutwardzone o nawierzchni gruntowej, jak łącznik „starej” i „nowej” Uradzkiej 18 z ulicą Uradzką.

Znaczącym problemem jest również brak kanalizacji sanitarnej (problem dotyczy praktycznie całego Kotowa), z tym, że ma to się zmienić w najbliższych latach. Zgodnie z informacjami od Rady Osiedla i Aquanet S.A. dla części Kotowa (w tym badanego w diagnozie obszaru) aktualnie projektowana jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej, z perspektywą rozpoczęcia robót budowlanych w latach 2024-2025. Nie mniej mieszkańcy Osiedla, a zwłaszcza ci, którzy osiedlili się tu w ostatnich latach często wskazują, że nie mogą zrozumieć, tego, że

„w XXI wieku miasto takie jak Poznań nie jest jeszcze skanalizowane, zwłaszcza, że sąsiednie gminy mają już odpowiednią infrastrukturę”.

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

Ponadto brak tutaj również jakichkolwiek usług w postaci sklepów czy innej działalności o charakterze usługowym. Najbliższe sklepy to „Żabka” w sąsiadującym Luboniu (ok. 1 km pieszo/samochodem, 15 minut na piechotę) oraz kompleks handlowo-usługowy (m.in. Centrum Handlowe Auchan, Leroy Merlin, Decathlon i inne) zlokalizowany przy węźle autostradowym Poznań-Komorniki (ok. 2 km pieszo/samochodem, 30 minut na piechotę).

Instytucje świadczące usługi oświatowe i kulturalne są zlokalizowane dopiero na Fabianowie: przedszkole, szkoła, biblioteka (ponad 2 km). Należy nadmienić, że budynek biblioteki, a dokładnie znajdujące się w nim sale wynajmowanych przez Radę Osiedla są głównym miejscem aktywności w postaci wydarzeń, konsultacji czy spotkań dla społeczności lokalnej.

Budynek biblioteki przy ul. Fabianowo 2 (Filia 15 Biblioteki Raczyńskich oraz siedziba Rady Osiedla Fabianowo-Kotowo).

Z kolei najbliższej położone tereny zielone i rekreacyjne to Szachty, w odległości ok. 1 km piechotą, na których znajduje się również mały plac zabaw dla dzieci. Szachty

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

są wskazywane przez mieszkańców jako największy lokalny skarb – słyszeliśmy opinie co do tego co najbardziej jest lubiane na Osiedlu Fabianowo-Kotowo:

„bliskość Szacht z dobrą infrastrukturą rowerowo-spacerową”, „spokój, cisza, ładna okolica, bliskość Szacht” czy po prostu „blisko Szacht”.

Większy plac zabaw dostępny jest dopiero na Fabianowie w okolicy szkoły. Znajduje się tam również siłownia zewnętrzna.

Na nowym osiedlu występuje przestrzeń postrzegana przez część mieszkańców jako potencjalne miejsce wspólnych aktywności, działań czy rekreacji. Pośrodku osiedla, przy skrzyżowaniu dróg łączących Kotowo 42 z resztą obszaru, znajduje się niewielki nieutwardzony plac – działka o powierzchni 378 m². Plac jest „częścią wspólną” właścicieli tutejszych domów. W czasie powstawania osiedla była tu droga obsługująca plac budowy, a aktualnie teren ten służy jako parking i miejsce składowania.

Część z mieszkańców ma pomysł na zagospodarowanie tej przestrzeni, najczęściej wskazywane jest powstanie tutaj placu zabaw i/lub przestrzeni do rekreacji w postaci zieleni i ławek, choć pojawiają się też głosy o zostawieniu tego terenu bez zmian.

Podczas rozmów z mieszkańcami wykazującymi zainteresowanie do urządzenia tego terenu, zachęcaliśmy ich do działania oferując pomoc i wskazując jednocześnie znane nam formy możliwości uzyskania zewnętrznych środków na realizację. Naszym zdaniem, podzielanym przez część mieszkańców, teren ten wykazuje największy lokalny potencjał do stworzenia wspólnej przestrzeni, gdzie mieszkańcy mogliby się spotykać, integrować.

Jest to również miejsce, które możemy wykorzystać w przyszłości na organizację działań i spotkań z lokalną społecznością. Niestety, ogromna ilość osób i podmiotów mających wspólne prawo do władania tą działką (w SIP 111 podmiotów), a co za tym idzie konieczność uzyskania ich zgody, skutecznie zniechęca pragnących zmiany do działania. Poza opisanym powyżej terenem, na nowym osiedlu nie zaobserwowaliśmy innej przestrzeni mającej potencjał do stania się miejscem sąsiedzkiej integracji, spotkań.

Na terenie Fabianowa-Kotowa nie są dostępne żadne usługi społeczne związane z ochroną zdrowia. Dostęp do lokalnej przychodni czy apteki to jedno z często spotykanych życzeń – choć częściej słyszeliśmy takie głosy od mieszkańców Fabianowa.

Najbliższy dostęp do systemu komunikacji miejskiej oferują dzienne linie autobusowe 610, 616 i 702 oraz nocna 250, których przystanki zlokalizowane są przy ul. Kotowo w pobliżu skrzyżowania z ul. Uradzką.

4. PROBLEMY I POTRZEBY SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, CZYLI CO NAS GRYZIE?

Jak już wspomniano w pozostałych częściach diagnozy obszar nowego osiedla domów na Kotowie cechuje się znaczącymi brakami infrastrukturalnymi, co też znalazło odzwierciedlenie w rozmowach z mieszkańcami i przeprowadzonym badaniu ankietowym. Przedmiotowe braki należą do największych zmartwień mieszkańców:

- ponad połowa z nich (64,5% z 31) wskazywała braki różnego rodzaju w lokalnej infrastrukturze, a w ujęciu całej próby badawczej (czyli z głosami mieszkańców spoza Kotowa) takie odpowiedzi udzieliło 30 na 44 ankietowanych (73%),
- co piąty mieszkaniec wskazywał brak kanalizacji sanitarnej,
- około 13% respondentów wskazywało brak odpowiedniej sieci ścieżek rowerowych, a niemal 20% na brak lub zbyt małą ilość chodników.
- 13 na 31 (42%) wskazało, że nieutwardzone czy wręcz dziurawe drogi to jeden

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

z najbardziej denerwujących lokalnych problemów.

Zdjęcie pokazujące stan drogi na części Uradzka 18 „starzy”.

Innymi problemami o charakterze infrastrukturalnym, ale nie dotyczącym dróg czy kanalizacji, podnoszonymi podczas badania był brak infrastruktury kulturalnej, handlowo-usługowej czy związanej z szeroko pojętą ochroną zdrowia. Podczas rozmów słyszeliśmy, że:

- „mało usług na Kotowie, po wszystko trzeba jechać do Lubonia”,
- „przydałby się żłobek, sklep spożywczy, piekarnia”,
- „daleko są sklepy i trzeba jechać autem lub rowerem”,
- „brak sklepu oraz placu zabaw na Kotowie”.

Co 7 ankietowany wskazywał na brak domu kultury, którego budowa jest jednym z priorytetów lokalnego samorządu.

Ponadto w udzielanych odpowiedziach pojawiały się pojedyncze lub kilka głosów o: boisko wielofunkcyjne na Kotowie, kino, klub dla młodzieży czy basen („basen/aquapark wielkości Suchego Lasu”).

Inną obserwacją różnicującą rodzaj potrzeb infrastrukturalnych w porównaniu do pozostałej części Osiedla jest to, że wśród mieszkańców nowego osiedla na Kotowie, pojawiały się głosy o brak zieleni czy potrzebie jej większej ilości w najbliższym otoczeniu. Zapewne powyższe związane jest z tym, że na nowym Osiedlu poza budową domów deweloper utwardził częściowo wspólne przestrzenie, bez prowadzenia jakichkolwiek nasadzeń, a należy zauważyć, iż na tym terenie brakowało wcześniej jakiegokolwiek roślinności ze względu na jego uprzedni rolniczy charakter. Szczególnie latem, w upalne dni, widoczny i odczuwalny dla mieszkańców jest brak zieleni. Jediną osłonę przed słońcem czy upałem oferują domy – mamy tu do czynienia po prostu z lokalną wyspą ciepła.

Ważnymi dla społeczności aspektami są również porządek (m.in. porzucane odpady, psie odchody) i bezpieczeństwo (m.in. organizacja ruchu), głównie to dotyczące dróg – ponad 25% odpowiedzi wskazywało tego typu kwestie, z czego większość z nich odnosiła się do przekraczania dozwolonej prędkości przez kierowców na ul. Kotowo:

- „szybka jazda na ulicy Kotowo”,
- „Kotowo zbyt szybka jazda mimo ograniczeń”,
- „zbyt szybka prędkość samochodów na ul. Kotowo”.

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

Często podnoszonymi tematami były sprawy związane z komunikacją publiczną (miejską). Rozmowy oraz odpowiedzi w ankietach zwracały przede wszystkim uwagę na brak połączenia Kotowa z Fabianowem (wspomniane w 5 z 31 ankiet), na którym zlokalizowane są m.in. lokalne usługi oświatowe:

- „brak autobusu z Kotowa do szkoły Specto”,
- „brakuje komunikacji miejskiej z dogodnymi godzinami dla dzieci z przedszkola, szkoły. Przydałby się autobus szkolny”,
- „brak bezpośredniego autobusu z Kotowa pod szkołę, bibliotekę”

oraz pozostałe aspekty komunikacyjne jak:

- „słaba komunikacja miejska”,
- „braki w komunikacji”,
- „potrzebna jest linia tramwajowa na osiedle”.

Natomiast kwestie porządkowe były podnoszone przez 7 respondentów (ponad 22,5%) z 31 z Kotowa, z czego koncentrowały się one wokół zanieczyszczania powietrza w sezonie grzewczym i niesprzątaniu po zwierzętach przez ich właścicieli:

- „brud po zwierzętach”,
- „brak kultury wyprowadzających zwierzęta”,
- „palenie niedozwolonych substancji, pojawia się smog i mocno zanieczyszczone powietrze”,
- „sąsiedzi niedbający o porządek, śmieci, palenie w piecu czym popadnie przez co śmierdzi”,
- „parkowanie samochodów w każdym możliwym miejscu - brak nadzoru straży miejskiej oraz policji”.

Z naszych rozmów wynika, że uwagi dotyczące zanieczyszczania powietrza kierowane są głównie przez nowych mieszkańców względem sąsiadów „tubylców” i tych, którzy posiadają jeszcze w swoich domach piece na paliwa stałe. Należy wskazać, że wszystkie domy na Kotowie 42 i „nowej” Uradzkiej 18 zostały podczas budowy wyposażone w kotły gazowe, więc nie emitują do atmosfery pyłów. Problem z zanieczyszczaniem chodników i pozostałych przestrzeni odchodami zwierzęcymi, zdaniem rdzennych mieszkańców pojawił się w okresie, kiedy na Kotowie zaczęli się wprowadzać nowi mieszkańcy - wcześniej nie było to zauważalne.

W kwestiach niezwiązanych bezpośrednio z brakami infrastrukturalnymi podczas rozmów i w ankiecie, pojawiały się tematy związane z potrzebą zajęć dedykowanych najmłodszym dzieciom, osobno młodzieży czy w określonym czasie:

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

- „brak zajęć dla najmłodszych dzieci (do 1 roku), np. zajęcia sensoryczne”,
- „brak zajęć dla starszych dzieci, młodzieży”,
- „zajęcia dla młodzieży 10-15 - brak zajęć i wydarzeń dla tej grupy wiekowej np. zajęcia artystyczne czy planszówki tylko dla młodzieży”,
- „organizacja wydarzeń po 18:00”.

Pojawiły się również głosy wskazujące, że „trudno zmotywować do działania więcej osób” czy „zainteresować udziałem we wspólnej inicjatywie”, a więc sprowadzające się do niechęci do współdziałania.

Mimo, ogólnego braku chęci do partycypacji społecznej, niemal wszyscy (93,5%) mieszkańcy nowego osiedla znają swoich sąsiadów, ale chęci do ich dalszego poznania czy nawiązania kontaktu z nowi sąsiadami wyraża już mniejszy odsetek (84,9%).

Mając na uwadze odpowiedzi udzielane przy okazji wcześniej omówionych pytań, zaobserwowaliśmy, że wiele odpowiedzi „krąży” wokół potrzeb związanych z integracją, jak np. „*lubię organizowane spotkania, gdzie mogą się sobą integrować zarówno dzieci jak i dorośli*”, a także „*klub z bilboardem, kręglami, grami dla młodzieży i starszych*” czy wielokrotnie wyrażanych potrzeb dotyczących powstania domu kultury. Z kolei w badaniu ankietowym pytaliśmy również o to, z jakich usług czy instytucji korzystają mieszkańcy. Więcej niż połowa z 31 respondentów z Kotowa korzysta z :

- wydarzeń organizowanych przez Radę Osiedla - 87,1%,
- Szacht - 74,2%,
- inicjatyw mieszkańców, grup mieszkańców - 61,3%,
- wydarzeń i oferty CIL Fabianowo-Kotowo - 58%,
- biblioteki (Filia 15) ul. Fabianowo - 54,8%.

Wszystkie odpowiedzi są bezpośrednio (poza Szachtami) związane z kontaktami z innymi mieszkańcami, wzajemną integracją. W ujęciu dla całego Osiedla Fabianowo-Kotowo wygląda to podobnie, z tym, że na trzecim miejscu znalazły się działania w ramach projektu CIL, a na czwartym inicjatywy mieszkańców.

Inna interesującą obserwacją poczynioną przy okazji pytania o to w jakich okolicznościach doszło do poznania swoich sąsiadów, było to, że 9 na 31 mieszkańców Kotowa wskazało, że miało to miejsce:

- „*podczas inicjatyw lokalnych*”,
- „*w trakcie zajęć i wydarzeń na Osiedlu*”,
- „*spotkanie integracyjne finansowane z CIL*”,
- „*Sportowy Fyrtel, ognisko, grill sąsiedzki*”,

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

- „na wydarzeniach organizowanych przez radę osiedla”.

Pozostałe odpowiedzi dotyczyły głównie sytuacji czy kontaktów typowo sąsiedzkich:

- „przy budowie domu”,
- „wysłałam sobie na dwór i zaczęliśmy rozmowę”,
- „podczas spacerów z dziećmi, rozmowy na ulicy”,
- „poszliśmy z żoną przywitać się z każdym z najbliższych sąsiadów z drobnym upominkiem”.

Mieszkańcy zauważają osoby działające na rzecz społeczności lokalnej, 21 na 31 z nich wskazało odpowiedź „tak”, z czego przy 9 odpowiedziach zostały wskazane konkretne osoby. Najczęściej wymieniani byli przedstawiciele stowarzyszenia Fabkowo oraz Rady Osiedla, dalej poszczególni mieszkańcy (wymieniano 5 różnych), a także padały następujące stwierdzenia:

- „tak, to wciąż te same osoby”,
- „tak, nie pamiętam imion”,
- „tak, kojarzę z twarzy”,
- „nie znam, dopiero poznaję”.

5. WNIOSKI I REKOMENDACJE, CZYLI WSKAZÓWKI DO DZIAŁANIA!

Z analizy odpowiedzi udzielanych w ankiecie oraz podczas przeprowadzonych rozmów wynika, że dużym problemem jest niska partycypacja społeczna, sprowadzająca się do znikomej aktywności i uczestnictwa mieszkańców w podejmowaniu decyzji, które mają bezpośredni związek z funkcjonowaniem Osiedla Fabianowo-Kotowo, a w węższym ujęciu swojego osiedla nowych domów na Kotowie. Mieszkańcy generalnie wiedzą czego im brakuje, jakie mają potrzeby, ale za wszystko odpowiedzialni są bliżej nieokreśleni „oni” i „lepiej, jakby ktoś to zrobił” czy „się tym zajął”. Wiele osób nie korzysta z wachlarza możliwości jaką jest czynny udział w procesach zainicjowania działań na rzecz wspólnoty. W przyszłych działaniach należy pomyśleć i opracować plan pracy nad zwiększeniem świadomości społeczności z jednoczesnym wzbudzaniem patriotyzmu lokalnego oraz budowania poczucia odpowiedzialności za swoją okolicę, sąsiadów.

W ramach przeprowadzonych badań oraz rozmów, zidentyfikowaliśmy kilka osób, które pełnią role liderów mniejszych grup mieszkańców, działający w ich imieniu w określonym celu. Najczęściej osoby te wykazywały (lub nadal to robią) aktywność

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

w załatwianiu różnych spraw administracyjnych na rzecz swoich mniejszych społeczności, w tym jedna była inicjatorem oraz współorganizatorem części inicjatyw omówionych w punkcie 3.2 diagnozy. Ich postawa może służyć w przyszłości za wzór dla pozostałych osób i zwiększyć poziom samoorganizacji członków lokalnej wspólnoty. Ważne jest dotarcie do tych osób, rozmowa, a w dalszej kolejności potencjalna współpraca na rzecz społeczności.

Jedną z istotnych potrzeb, które pojawiała się często, czy to podczas rozmów czy w ankietach, jest ta dotycząca wzajemnej integracji mieszkańców. Dalsze działania stowarzyszenia Fabkowo w ramach projektu CIL powinny skupić się na zaspokojeniu tych potrzeb. Należy podkreślić, że nasze dotychczasowe działania w ramach CIL przynoszą już zauważalne efekty w tym zakresie. Wielokrotnie słyszeliśmy, że mieszkańcy poznali się na wydarzeniach i działaniach prowadzonych w ramach CIL czy indywidualnych inicjatywach, których w większości przypadków byliśmy zaangażowani organizacyjnie jako partner bądź wspieraliśmy ich realizację finansowo. Obszary do dalszej pracy to na pewno zwiększenie identyfikacji naszego stowarzyszenia i samego projektu CIL, gdyż wielu mieszkańców nie odróżnia naszej działalności od tego co robi lokalny samorząd (Rada Osiedla).

Inną rekomendacją na przyszłość jest praca nad sposobem komunikacji, ponieważ szybki i jasny przepływ informacji to podstawa sukcesu, a zdajemy sobie sprawę,

iż im więcej osób dowie się o naszych wspólnych działaniach oraz organizowanych wydarzeniach, tym więcej weźmie w nich udział. Ponadto w ramach tegorocznych badań spotkaliśmy się z twierdzeniami o braku wiedzy/informacji o organizowanych wydarzeniach. W związku z powyższym należy rozważyć zwiększenie kanałów komunikacji np. o dedykowaną stronę internetową z funkcją newslettera.

Obserwacje zgłaszane przez mieszkańców co do konieczności zmian organizacji ruchu dotyczyły głównie konieczności uspokojenia ruchu na ul. Kotowo. W powyższej sprawie zadziałała już Rada Osiedla przy współpracy z naszym stowarzyszeniem w ramach CIL - wspólnie zorganizowaliśmy w 2022 roku stosowne konsultacje z mieszkańcami, których ustalenia zostały przekazane w formie uchwały przez Radę Prezydentowi Miasta. Zgodnie z obowiązującymi procedurami, w nadchodzących miesiącach Miejski Inżynier Ruchu powinien przedstawić pierwsze propozycje zmiany przedmiotowej organizacji ruchu.

Rada Osiedla stara się od dwóch kadencji o powstanie domu kultury dla społeczności lokalnej i w tym celu, udało się uzgodnić z władzami miasta, iż taka

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

instytucja powstanie na Fabianowie-Kotowie, a prowadzić ją ma miejska jednostka Estrada Poznańska.

Co ciekawe, to że główne potrzeby artykułowane przez mieszkańców podczas ubiegłorocznego badania całej społeczności dotyczące budowy domu kultury czy basenu, na nowym osiedlu na Kotowie są zdecydowanie rzadziej zauważalne. Możliwe, że wynika to ogłaszanych wielokrotnie planów Rady Osiedla co do budowy takiej instytucji kultury na Fabianowie (na drugim końcu Osiedla) oraz samej większej mobilności nowych mieszkańców, dla których konieczność dojazdów nie stanowi takiego problemu i są oni po prostu do tego przyzwyczajeni.

Z naszych rozmów wynika, że uwagi dotyczące zanieczyszczania powietrza kierowane są głównie przez nowych mieszkańców względem „tubylców” i tych, którzy posiadają jeszcze w swoich domach piece na paliwa stałe. Należy wskazać, że wszystkie domy na Kotowie 42 i „nowej” Uradzkiej 18 zostały podczas budowy wyposażone w kotły gazowe, więc nie emitują do atmosfery pyłów. Lokalny samorząd dostrzega

problem z niską emisją generowaną przez kotły starszych generacji i od kilku lat prowadzi aktywną kampanię informacyjną oraz działania z Ekopatrole Straży Miejskiej. W 2023 r. Rada Osiedla razem z CIŁem zorganizowała spotkanie informacyjne dla mieszkańców ws. możliwości uzyskania dofinansowania na wymianę tzw. kopciuchów. Co interesujące, na spotkaniu największą grupę stanowili mieszkańcy z Kotowa, sąsiedzi nowego osiedla. Mając na uwadze obowiązujące przepisy prawa dotyczące możliwości korzystania

z kotłów danej generacji oraz zgłaszane przez mieszkańców problemy z jakością powietrza, rekomenduje się Radzie Osiedla i innym właściwym jednostkom miejskich kontynuację kampanii informacyjnej na Osiedlu Fabianowo-Kotowo w kolejnych latach, zachęcającej do przejścia na bardziej ekologiczne i przyjazne dla otoczenia źródła ciepła.

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ FABIANOWO-KOTOWO

AKTUALIZACJA 2023

14 kwietnia 2023 r. spotkanie informacyjne w zakresie możliwości pozyskania dofinansowania na likwidację pieców węglowych w ramach miejskiego programu dotacyjnego Kawka Bis

Wszystkie przeprowadzone działania w ramach projektu CIL Fabianowo-Kotowo zarówno te diagnozujące, jak i sieciujące dają dobre podstawy do kontynuacji pracy w kolejnym roku. Każdy kolejny rok to nowe doświadczenia, ale też więcej możliwości i coraz większe grono osób chętnych do działań i aktywnego uczestnictwa.

Dziękujemy wszystkim, którzy wspierali nas w działaniach, poświęcali swój czas i siły dla osiągnięcia wspólnego celu.